

การเสริมสร้างวินัย คุณธรรมและ
จริยธรรม และการป้องกันการทุจริต
ให้แก่พนักงาน เจ้าหน้าที่และประชาชน

สำนักปลัด

งานนิติการ

องค์การบริหารส่วนตำบลชัยชุมพล

www.chaijumphon.go.th

๑. กฎหมายใหม่

กฎกระทรวงกำหนดอัตราภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. ใช้บังคับสำหรับภาษีป้ายสำหรับที่ต้องเสียภาษีป้าย ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

๒. อัตราภาษีป้าย แยกตามประเภทป้าย ดังนี้

(๑) ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน

(ก) ป้ายที่มีข้อความที่เคลื่อนที่หรือเปลี่ยนเป็นข้อความอื่นได้ ให้คิดอัตรา ๑๐ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(ข) ป้ายนอกจาก (ก) ให้คิดอัตรา ๕ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(๒) ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศ และหรือปนกับภาพ และหรือเครื่องหมายอื่น

(ก) ป้ายที่มีข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพที่เคลื่อนที่ หรือเปลี่ยนเป็นข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพอื่นได้ ให้คิดอัตรา ๕๒ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(ข) ป้ายนอกจาก (ก) ให้คิดอัตรา ๒๖ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(๓) ป้ายที่ไม่มีอักษรไทยไม่ว่าจะมีภาพหรือเครื่องหมายใดๆ หรือไม่ และป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ

(ก) ป้ายที่มีข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพที่เคลื่อนที่ หรือเปลี่ยนเป็นข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพอื่นได้ ให้คิดอัตรา ๕๒ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

(ข) ป้ายนอกจาก (ก) ให้คิดอัตรา ๒๖ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร

๓. ป้ายที่ต้องเสียภาษีป้ายก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้เป็นไปตามอัตราภาษีป้ายที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

๒. ข้อหารื้อ/คำพิพากษาที่น่าสนใจ

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดมาตรการบังคับเพื่อควบคุมการประกอบกิจการ ที่อาจก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญไว้หลายระดับ โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถเลือกใช้มาตรการดังกล่าวได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น เพื่อระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นไป เมื่อปรากฏว่ามาตรการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเลือกใช้เบื้องต้นไม่สามารถบรรลุผล เจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมมีหน้าที่ต้องเลือกใช้มาตรการบังคับตามกฎหมายที่รุนแรงเพิ่มขึ้นเพื่อให้การดำเนินการระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญบรรลุผล การไม่ดำเนินการดังกล่าวย่อมถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากการซ่อมบำรุงรถยนต์ของผู้ประกอบกิจการ ซึ่งมีสถานประกอบการตั้งอยู่ใกล้เคียงกับบ้านพักของผู้ฟ้องคดี โดยการประกอบกิจการดังกล่าวได้มีการส่งเสียงดังจากการเคาะเหล็กและทดสอบเครื่องยนต์ มีกลิ่นควันรถยนต์ มีการเชื่อมโลหะด้วยแก๊ส และมีการปล่อยน้ำมันเครื่องลงลำเหมืองสาธารณะ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนเรื่องดังกล่าวต่อนายกองค้การบริหารส่วนตำบล (ผู้ถูกฟ้องคดี) และผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้ผู้ประกอบการดำเนินการแก้ไขแล้ว แต่เหตุเดือดร้อนรำคาญยังคงมีอยู่ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้มีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีแก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญ

ดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ประกอบกิจการข้างต้นประกอบกิจการรับจ้างขนดินโดยมีรถยนต์บรรทุกไว้ให้บริการจำนวน ๗ คัน ซึ่งเมื่อปฏิบัติงานรับจ้างขนดินแล้วเสร็จในแต่ละวันจะนำรถไปจอดไว้ในอาคารที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ใช้เพื่อการจอดรถ แต่ผู้ประกอบการได้ใช้อาคารดังกล่าวเป็นสถานที่ทำการซ่อมบำรุงรถยนต์บรรทุกด้วย เนื่องจากการดำเนินการในลักษณะธุรกิจการค้าเช่นนี้ย่อมทำให้รถยนต์บรรทุกมีการเสื่อมสภาพตามการใช้งาน จึงต้องมีการซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้เสมอ โดยมีการเคาะ การเชื่อมโลหะด้วยแก๊ส การเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง และการทดลองเครื่องยนต์หรือกิจกรรมอื่นที่ต่อเนื่องเป็นกิจวัตรประจำวัน เมื่อสถานที่ซ่อมบำรุงอันเป็นสถานที่พิพาทในคดีนี้ตั้งอยู่ในชุมชนและใกล้กับที่พักอาศัยของผู้ฟ้องคดีทั้งหก การซ่อมบำรุงรถยนต์บรรทุกดังกล่าวย่อมทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงที่บริเวณนั้นมาก่อน กรณีจึงถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุรำคาญที่มีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของผู้ฟ้องคดีที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนตามมาตรา ๒๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องดำเนินการให้มีการระงับเหตุการณั้ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีเพียงแต่มีคำสั่งให้ผู้ประกอบกิจการดังกล่าวระงับและป้องกันไม่ให้เกิดเสียงดังในการซ่อมบำรุงรถยนต์ และให้ดำเนินการเฉพาะกลางวัน อันถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว แต่เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบกิจการดังกล่าว ยังคงกระทำการอันเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งหกต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีจึงยังคงมีหน้าที่ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ในการดำเนินการเพื่อระงับเหตุรำคาญให้หมดสิ้นไป โดยการออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้ หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งเป็นมาตรการบังคับตามกฎหมายที่รุนแรงเพิ่มขึ้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ใช้อำนาจระงับเหตุรำคาญหรือจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก ทั้งที่การประกอบกิจการดังกล่าวเป็นการประกอบกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเป็นการใช้อาคารผิดวัตถุประสงค์ อันมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของผู้ฟ้องคดีตลอดมา กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ศาลพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายด้วยการออกคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานประกอบการนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้ระงับเหตุรำคาญนั้นแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๐/๒๕๕๑)

๓. สาระความรู้ต่อต้านการทุจริต

องค์กรปกครองท้องถิ่นกับการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐตามการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในแต่ละท้องถิ่น โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงาน ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย สามารถบริหารการเงิน การคลังและการพัสดุ กำหนดนโยบายของตนเอง มีรายได้ งบประมาณ และบุคลากรของตนเอง รวมทั้งดำเนินกิจกรรมสาธารณะ ตามที่กฎหมายบัญญัติเพื่อประโยชน์ของรัฐและของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง ด้วยลักษณะการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ย่อมก่อให้เกิดความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากประชาชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่สำคัญในการสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่ โดยกลไกสำคัญในการสร้างความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ “การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร” เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๑ (๑) ได้รับรองให้ “บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” รวมถึงในมาตรา ๕๙ กำหนดเป็นหน้าที่ของรัฐว่า “รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ หรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก” และมาตรา ๒๕๓ ได้กำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

“ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ”

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ ได้กำหนด “ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะโดยต้องให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถนำไปเผยแพร่ใช้ประโยชน์หรือพัฒนาบริการและนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ ได้”

“การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร” จึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ ยิ่งไปกว่านั้นในโลกปัจจุบันซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในช่องทางต่างๆ ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น ทางเว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างการมีส่วนร่วมให้ประชาชนได้ร่วมตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยิ่งขึ้น

“ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ” คือ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยเป็นการทั่วไปโดยประชาชนไม่ต้องร้องขอ หรืออาจกล่าวได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้อง “เปิดเผยข้อมูลเป็นหลักปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ซึ่งข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดไว้ คือข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานต้องนำไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๗ เช่น โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ สถานที่ติดต่อ กฎ/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ตามมาตรา ๙ เช่น ผลการพิจารณาที่ส่งผลโดยตรงต่อเอกชน แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปี คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

จากคำนิยามข้างต้น สะท้อนให้เห็นหลักการสำคัญว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเป็นปกติ (default) ในรูปแบบที่ประชาชนสามารถนำไปใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องร้องขอ (Open system, Open access)” ซึ่งหลักดังกล่าวเป็นหนึ่งในหลักการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ ที่มุ่งหมายให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบราชการที่เปิดกว้าง มีความเปิดเผยโปร่งใสในการทำงาน โดยบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ ในการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะบนเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ ได้กำหนดนิยามของ “ข้อมูลเปิดภาครัฐ” ว่าเป็นข้อมูลที่หน่วยงานของ รัฐต้องเปิดเผยต่อสาธารณะตามกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล โดยจะต้องเป็น ข้อมูลที่ประชาชน “สามารถเข้าถึงและใช้ได้อย่างเสรี ไม่จำกัดแพลตฟอร์ม ไม่เสียค่าใช้จ่าย เผยแพร่ ทำซ้ำ หรือใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จำกัดวัตถุประสงค์” ซึ่งนับเป็นหลักการพื้นฐานของการเปิดเผยข้อมูล บนเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐอีกด้วย

ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น รวมถึงคุณภาพของข้อมูลข่าวสาร ความง่ายและความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ของประชาชนด้วย เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะจะสามารถก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนได้อย่าง แท้จริง